

ЮРИДИЧНА ЛІНГВІСТИКА: ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ

Ходаковська О.О. (Харків)

Мова і право дуже тісно пов'язані між собою, а завдання юрислінгвістики – зробити так, щоб у випадку їхньої взаємодії не виникало непорозуміння.

Перші дослідження мови права в російській мові почалися ще у минулому столітті. Тоді вчені приділяли увагу дослідженню функціонального стилю мови, який вживався для написання законів. Науковці ставили за мету розробити загальні правила написання законів таким чином, щоб не виникало суперечок під час їх застосування.

Представники американської й англійської юрислінгвістики в основному вивчають мову і стиль юридичних документів з точки зору нефахівців у галузі права. Основними питаннями, якими займаються англомовні юрислінгвісти, є такі: лінгвістична експертиза в судовому процесі, проблеми комунікації на дізнанні в поліції, роль юридичного перекладача на судовій і досудовій стадіях у процесі, проблеми розуміння мови суддів та інструкцій судді присяжними.

Активно вивчається взаємодія мови і права в німецькій мові. Однією з центральних тем у дослідженнях німецьких вчених посідає питання про те, що обумовлює перешкоди в комунікації між юристами і не юристами.

Юридична лінгвістика або юрислінгвістика – є відносно новою галуззю мовознавства. Особливістю цієї дисципліни є те, що вона має міждисциплінарний характер, тому що поєднує мову та право. Звичайно, питання точності та зрозумілості юридичних текстів уже було предметом уваги науковців, але юристи та філологи завжди займалися цими питаннями окремо.

Важливість цієї науки, її актуальність підтверджує те, що у 2001 в Алтайському державному університеті та на філологічному факультеті МДУ була створена окрема спеціальність “Лінгвокриміналістика”.

Об'єктом юрислінгвістики є взаємодія мови та закону, юридичний аспект мови. Дослідники відзначають, що юрислінгвістика вивчає відношення мови до закону. Натомість, лінгвоюрисдика, як окрема галузь, вивчає відношення закону до мови (мовні аспекти права).

Юридичний аспект мови – це, по-перше, власне мова з елементами права. У цьому аспекті науковці зазначають про актуальність онтологічного розуміння мови як об'єкта правового захисту.

По-друге, юрислінгвістика займається такими проблемами закономірностей мови, що є підґрунтям тексту закону, визначають його створення та практичне застосування.

Таким чином, дві фундаментальні, пов'язані між собою проблеми, є основою досліджень юрислінгвістики. Перша проблема – це проблема співвідношення мовних законів (норм) з юридичними законами стосовно рівня юридизації. Проблема співвідношення природної та юридичної мови є другою.

Право посідає чільне місце у вивченні лінгвоюристикомовно-правових аспектів. У цьому випадку говорять про сукупність вже сформованих історично юридичних законів і традицій, а юридична мова розглядається як система, яка до певної міри прагне до все більшої автономізації від природної мови.

Основна мета лінгвоюристики – вивчення соціальної взаємодії людей на мовному тлі крізь призму закону. Мета юрислінгвістики – вивчення змін норм мови, які відбуваються при її наближенні до юридичного узусу.

Методологічна специфіка юрислінгвістики, на думку науковців, має бути розглянута з урахуванням таких лінгвістичних параметрів: 1) природне – штучне, 2) таке, що відображається (стосовно мови) – умовне (стосовно мови), 3) стихійно-чуттєве – раціонально-логічне, 4) консервативно-статичне – творчо-динамічне, 5) безперервне – дискретне.

КОМУНІКАТИВНИЙ АСПЕКТ ІНТРОДУКТИВНОГО І ЗАВЕРШАЛЬНОГО БЛОКІВ БРИТАНСЬКОЇ ФОЛЬКЛОРНОЇ П'ЕСИ

Холмогорцева І.С. (Харків)

Британська фольклорна п'еса (далі – БФП) – це автентичний жанр британської фольклорної традиції, що представляє собою віршований трагікомічний твір, для якого характерна певна структура і композиція, що включає в себе інтродуктив, трагічний комплікативний блок “битва”, комічний комплікативний блок “чудове зцілення” і завершальний блок, сюжет і фіксований набір персонажів. Якщо обидва комплікативні блоки є текстоцентричними, то інтродуктив і кінець є напрямленими на інтеракцію з аудиторією.

Інтродуктивний і завершальний блоки створюють каркас для виконання комплікативних блоків і сприяють вертикальній зв'язаності